
M. Rostadmo svarer

KOMMENTAR

MARTINE ROSTADMO

martine.rostadmo@tidsskriftet.no

Martine Rostadmo er medisinsk redaktør i Tidsskriftet.

Ingen oppgitte interessekonflikter.

Takk for godt og relevant spørsmål. Verdens helseorganisasjon har identifisert 7 tiltak som fremmer amming, og rangerer enkeltland i henhold til disse [\(1\)](#). Norge ligger bak blant annet Afghanistan når det kommer til å nedfelle i lov at det ikke skal reklameres for morsmelkerstatning. Begrensninger i markedsføring av morsmelkerstatning er implementert gjennom et EU-direktiv, men mye er basert på en frivillig avtale med aktører innen barnematindustrien fra 1983 – en avtale Nestlé anser som utdatert [\(2\)](#). Norge bør være et foregangsland og stå imot press fra barnematindustrien, men man skal ikke undervurdere denne industriens makt – forventet omsetning for neste år er 620 milliarder kroner [\(3\)](#). Industrien har amerikansk landbrukslobby i ryggen ettersom råvaren som brukes til å produsere morsmelkerstatning er kumelk. USA har lenge hatt overproduksjon av melk som de har slitt med å bli kvitt, og landet har et stort osteberg som ingen vil kjøpe. Nå prøver president Donald Trump med til dels ufine metoder å øke markedet for morsmelkerstatning slik at amerikanske bønder ikke må nedskalere [\(4, 5\)](#).

Norge er ikke «best i klassen» når det gjelder amming. Verdens helseorganisasjon anbefaler amming til barnet er to år [\(6\)](#). I Norge har 65 % av mødrene sluttet å amme når barnet er ett år gammelt [\(7\)](#). Det Norge har lykket med, er å nå ut til mødrene med at amming er best for barnet. Norske mødre er svært motiverte, og 98 % av mødrene forsøker å amme [\(7\)](#). Om de lykkes, er i stor grad avhengig av hjelpen de får de første sårbare dagene. Sykehusene er pålagt å spare penger, noe som har ført til kortere liggetid på barsel etter fødsel. Det går gjerne 2–3 dager før melkeproduksjonen er ordentlig i gang, og det er vanlig at barnet går ned i vekt i denne perioden. Dersom mor ikke får kyndig ammeveiledning er det fare for at barnet ikke får nok næring og blir slapt, noe som kan mistolkes som at barnet er rolig. Dehydrering og hypernatremi kan i verste fall føre til varig skade eller død. Det er uansvarlig å overlate mor og barn

til seg selv før ammingen er etablert. Kort liggetid på barsel vil utvilsomt gå på bekostning av ammingen, men jeg er oppriktig bekymret for at det også kan gå på bekostning av barneliv.

Ammetallene for aldersgruppene 6, 9 og 12 måneder gikk ned etter at fedrene fikk øremerket en større del av permisjonen i 2009 (7). Dette er ikke overraskende og i tråd med internasjonal forskning. Likevel har man nå valgt å øremerke en enda større del til far – nå må mor tilbake i jobb når barnet er 7 måneder. Det er krevende å være i full jobb og amme, spesielt fordi det som oftest også innebærer amming om natten. Derfor velger mange å gå over til flaske når mor begynner å jobbe. Dersom dette ikke er en ønsket konsekvens, bør man sørge for at familiene beholder muligheten til å særbehandle mor – likestilling er ikke alltid likebehandling.

LITTERATUR

1. World Health Organization. UNICEF. Enabling women to breastfeed through better policies and programmes: Global breastfeeding scorecard 2018. https://www.unicef.org/nutrition/index_100585.html (28.8.2018).
2. Regjeringen. Morsmelkerstatninger og tilskuddsblandinger. [https://www.regjeringen.no/no/sub/eos-notatbasen/notatene/2015/sep/morsmelkerstatninger-og-tilskuddsbladinger/id2466365/http://\(28.8.2018\)](https://www.regjeringen.no/no/sub/eos-notatbasen/notatene/2015/sep/morsmelkerstatninger-og-tilskuddsbladinger/id2466365/http://(28.8.2018)).
3. Shenker NS. The resurgent influence of big formula. *BMJ* 2018; 362: k3577. [PubMed][CrossRef]
4. Jacobs A. Opposition to Breast-Feeding Resolution by U.S. Stuns World Health Officials. *The New York Times*. 8.7.2018. <https://www.nytimes.com/2018/07/08/health/world-health-breastfeeding-ecuador-trump.html> (28.8.2018).
5. Stuebe A. Every time a baby goes to breast, the \$70 billion baby food industry loses a sale. *Breastfeeding medicine*. [https://bfmed.wordpress.com/2018/07/08/every-time-a-baby-goes-to-breast-the-70-billion-baby-food-industry-loses-a-sale/http://\(28.8.2018\)](https://bfmed.wordpress.com/2018/07/08/every-time-a-baby-goes-to-breast-the-70-billion-baby-food-industry-loses-a-sale/http://(28.8.2018))
6. World Health Organization. Breastfeeding: http://www.who.int/nutrition/topics/exclusive_breastfeeding/en/. (28.8.2018).
7. Bærug AB. Breastfeeding support: What works? Ph.D.-avhandling. Oslo: Universitetet i Oslo, 2017.

Publisert: 17. september 2018. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.18.0671
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2025 Lastet ned fra tidsskriftet.no 20. desember 2025.